

ΝΤΟΠΙΝΓΚ

Απόστολος Κ. & Γιάννης Κ.

ΛΟΙΠΟΝ...

Το ντόπινγκ, με την έννοια της χρήσης απαγορευμένων ουσιών, δεν αλλοιώνει μόνο το <<γράμμα>>, αλλά και το <<πνεύμα>> του αθλητισμού. Η εξάπλωσή του μοιάζει με κοινό μυστικό μιας ολόκληρης κοινότητας που η εκάστοτε αποκάλυψη του προκαλεί θλίψη, αλλά όχι κατάπληξη. Είναι πλέον ο μεγαλύτερος εφιάλτης που πλανιέται πάνω από κάθε Ολυμπιάδα .

Ονομασίες ουσιών όπως στανοζολόλη, ναδρολόνη(παλαιότερα), αυξητική ορμόνη, ερυθροποιητίνη(πιο πρόσφατα)μπήκαν στο λεξιλόγιό μας. Ενδεχομένως γιατί συνόδευσαν ή θα συνοδεύσουν το όνομα ενός ινδάλματος που <<γκρεμίζεται>> την ίδια στιγμή που κάποιος έλεγχος τον βρήκε ή θα τον βρει θετικό στη χρήση τους.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΝΤΟΠΙΝΓΚ

⌚ Ντόπινγκ στον αθλητισμό ορίζεται ως η χορήγηση ή η χρήση από ένα άτομο οποιουδήποτε παράγοντα ή ουσίας που φυσιολογικά δεν εντοπίζεται στο σώμα και/ή όταν χορηγείται σε αντικανονικές επιπρόσθετες ποσότητες ή μέσω αντικανονικής οδού και/ή με αντικανονικό τρόπο, ... με σκοπό και αποτέλεσμα τη τεχνητή αύξησης και με αθέμιτο τρόπο της απόδοσης του ατόμου κατά τη διάρκεια του αγώνα»
(ο πρώτος ορισμός του ντόπινγκ υιοθετήθηκε το 1963 από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Εξωσχολική Εκπαίδευση)

⌚ Ντόπινγκ στον αθλητισμό ορίζεται ως «η χορήγηση σε αθλητές ή αθλήτριες, ή η χρήση από αυτούς, φαρμακολογικών κατηγοριών παραγόντων ή μεθόδων ντόπινγκ»
(Συμβούλιο Ευρωπαϊκής Συνθήκης Αντι-Ντόπινγκ της 16ης Νοεμβρίου 1989)

⌚ Ντόπινγκ ορίζεται ως η παρουσία στο ανθρώπινο σώμα ουσιών που

είναι απαγορευμένες σύμφωνα με τον κατάλογο που δημοσιεύτηκε από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή και/ή το διεθνή οργανισμό του προκείμενου οργανισμού μέλους. Η χρήση τέτοιων ουσιών, η παρουσία τους στα δείγματα ούρων ή αίματος και η χρήση μεθόδων με σκοπό τη μεταβολή του αποτελέσματος ανάλυσης ενός δείγματος ούρων ή αίματος απαγορεύονται.

(ορισμός ΔΟΕ – πριν την ίδρυση του WADA)

⌚ Ντόπινγκ στον αθλητισμό είναι η εσκεμμένη ή η ακούσια χρήση από έναν αθλητή μιας ουσίας ή μεθόδου απαγορευμένης από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ).

- το αθέμιτο πλεονέκτημα που μπορεί να αποκτηθεί από εκείνους τους αθλητές που χρησιμοποιούν απαγορευμένες ουσίες ή μεθόδους για να αυξήσουν την απόδοση,

τις πιθανές επιζήμιες παρενέργειες που ορισμένες ουσίες ή μέθοδοι μπορεί να προκαλέσουν.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Για να δούμε αναλυτικά:

Η φυλή των Κάφρων στην Αφρική ονόμασε ένα πρωτόγονο αλκοολούχο ποτό το οποίο χρησιμοποιούνταν σε θρησκευτικές τελετές ως διεγερτικό με τη λέξη «ντοπ». Άλλες αναφορές περιγράφουν τους πολεμιστές Ζουλού να χρησιμοποιούν «ντοπ», ένα αλκοολούχο ποτό παρασκευασμένο από φλούδες σταφυλιών και αφέψημα κόλα.

Στη Δυτική Αφρική, η χρήση Cola *accuminata* και Cola *nitida* ήταν επίσης γνωστή κατά τη διάρκεια του αγώνα στο βάδην ή το τρέξιμο. Ακολούθως, οι Ολλανδοί άποικοι Boers χρησιμοποίησαν τον όρο «ντοπ» για να περιγράψουν οποιοδήποτε διεγερτικό αφέψημα και ακολούθως, ο όρος διαδόθηκε παγκοσμίως. Τελικά, ο όρος υιοθετήθηκε για ένα ευρύτερο φάσμα ουσιών και στον αθλητισμό, χρησιμοποιώντας αυτές τις ουσίες περιγράφηκε περαιτέρω ως «ντόπινγκ», όπου εμφανίζεται για πρώτη φορά σε Αγγλικό λεξικό το 1889.

Στην Αρχαία Ελλάδα, ειδικοί περιγράφεται να προσφέρουν στους αθλητές διατροφικά συστατικά προκειμένου να βελτιώσουν τη φυσική τους απόδοση. Αυτό θεωρούνταν απολύτως απαραίτητο και οι τότε προμηθευτές μπορούν να συγκριθούν με τους σημερινούς εξειδικευμένους αθλητίατρους. Επιπλέον, αναφέρεται πως οι αθλητές προσπαθούσαν να αυξήσουν τη φυσική τους δύναμη καταναλώνοντας διαφόρων ειδών κρέας ή ζωμό αίματος πριν από τους αγώνες

Κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων τον Τρίτο Αιώνα Π.Χ. οι αθλητές προσπαθούσαν να αυξήσουν την απόδοσή τους χρησιμοποιώντας μανιτάρια. Ο Φιλόστρατος αναφέρει ότι οι ιατροί ήταν σημαντικά χρήσιμοι στην προετοιμασία των αθλητών για τους αγώνες και οι μάγειρες ετοίμαζαν ψωμί με αναλγητικές ιδιότητες. Τον 1ο αιώνα Μ. Χ., αναφέρεται επίσης ότι οι Έλληνες δρομείς έπιναν ένα αφέψημα βοτάνων για να αυξήσουν τη δύναμή τους και να είναι ικανοί να αποδώσουν σε αθλήματα μεγάλης διάρκειας. Περισσότερες αναφορές σχετικά με αυτήν την περίοδο είναι δύσκολο να βρεθούν καθώς «η γνώση για το ντόπινγκ» ήταν καλά κρυμμένη από τους ιερείς.

1865 Η πρώτη καταγεγραμμένη περίπτωση εμφανίστηκε στην κολύμβηση κατά τον αγώνα στο κανάλι του Άμστερνταμ. Συγκεκριμένα, περιγράφηκε η πρόσληψη μιας ανώνυμης ουσίας που βελτιώνει την απόδοση.

1867 Στους δημοφιλείς αγώνες ποδηλασίας 6-ημερών, οι Γάλλοι αθλητές προτιμούσαν μείγματα με βάση την καφεΐνη, οι Βέλγοι χρησιμοποιούσαν ζάχαρη αναμειγμένη με αιθέρα, ενώ άλλοι χρησιμοποιούσαν αλκοολούχα αφεψήματα ή νιτρογλυκερίνη.

1896 Τη χρονιά αυτή αναφέρεται ο πρώτος θάνατος που προκλήθηκε από το ντόπινγκ. Ο Άγγλος ποδηλάτης A. Linton πέθανε λόγω λήψης εφεδρίνης στον αγώνα Παρίσι-Μπορντό.

1904 Στο μαραθώνιο του St. Louis, ο Tom Hicks που μόλις είχε κερδίσει τον αγώνα, κατέρρευσε και οι ιατροί διαπίστωσαν πρόσληψη στρυκνίνης και κονιάκ πριν από τον αγώνα.

1952 Κατά τη διάρκεια των παγοδρομιών στο Όσλο, αίσθηση προκάλεσε όταν αμπούλες και σύριγγες βρέθηκαν στα αποδυτήρια των αθλητών.

1960 Η δραματική αύξηση χρήσης ουσιών ντόπινγκ ξεκίνησε τη δεκαετία του 1960. Η κοινωνία εκείνες τις μέρες πίστευε ότι υπήρχαν φάρμακα ικανά να οδηγήσουν σε οποιαδήποτε επιτυχία. Κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων της Ρώμης το 1960, ο Δανός ποδηλάτης K. Jensen πέθανε λόγω χρήσης αμφεταμινών.

1976 Στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Μόντρεαλ, ο Πολωνός

αθλητής Z. Kaczmarek και ο Βούλγαρος αθλητής V Khristov (αθλητές άρσης βαρών), αναγκάστηκαν να επιστρέψουν τα χρυσά τους μετάλλια όταν βρέθηκαν θετικοί σε Ντόπινγκ.

1988 Πολλοί άλλοι νικητές είχαν την ίδια μοίρα με τον Ben Johnson στους Ολυμπιακούς της Σεούλ που είναι και το πιο γνωστό παράδειγμα. Βρέθηκε θετικός για ένα απαγορευμένο αναβολικό στεροειδές (Στανοζολόλη), του αφαιρέθηκε το χρυσό του μετάλλιο στα 100 μέτρα ταχύτητας και αποκλείστηκε για δύο έτη. Αργότερα, αποδείχθηκε ότι όλοι ή σχεδόν όλοι από τους φιναλίστ σε εκείνη την κούρσα είχαν πάρει απαγορευμένες ουσίες.

Αιτίες Εξάπλωσης του **Ντόπινγκ**

Ένα από τα κύρια αίτια της ανάπτυξης του ντόπινγκ είναι η υπερβολική εμπορευματοποίηση στο χώρο του αθλητισμού. Η πρόσφατη έκρηξη των τηλεοπτικών δικαιωμάτων σε συνδυασμό με τα μεγάλα συμβόλαια χορηγίας οδήγησε σε αύξηση των πιέσεων προς τους αθλητές και τον περίγυρό τους και τους ώθει να καταφύγουν στη χρήση απαγορευμένων ουσιών. Η εμπορευματοποίηση αυτή και τα οικονομικά διακυβεύματα που απορρέουν από αυτήν, οδήγησαν σε πολλαπλασιασμό των αθλητικών διοργανώσεων και σε μείωση του χρόνου ανάπαυσης των αθλητών, γεγονός που προξενεί και μείωση της διάρκειας της αθλητικής καριέρας του επαγγελματία. Είναι επίσης σκόπιμο να αναφέρουμε τις αρνητικές συνέπειες των συμβολαίων που υπογράφονται μεταξύ ορισμένων αθλητικών ομοσπονδιών και των χορηγών τους, τα οποία προβλέπουν αμοιβή ανάλογα με τα αποτελέσματα ή τα μετάλλια που θα κατακτήσουν οι αθλητές σε μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις. Το περιβάλλον των αθλητών συνολικά, από τον προπονητή μέχρι το γιατρό, τον αρχηγό της ομάδας και τους συγγενείς, μπορεί να συμβάλει στις πιέσεις που ασκούνται στους αθλητές.

Τέλος, ένα ουσιαστικό μέρος του προβληματισμού αυτού αφορά τους νεαρούς αθλητές. Η δυνατότητα να κερδίσουν γρήγορα σημαντικά ποσά, σε συνδυασμό με την ανάγκη των οικονομικών παραγόντων να "παράγουν" ακατάπαυστα αθλητές με μεγάλη προβολή από τα μέσα ενημέρωσης μπορεί να μεταφραστεί σε αύξηση του προσωρινού χαρακτήρα της καριέρας των αθλητών.

Εξάλλου, η καταπολέμηση του ντόπινγκ αποτελεί μια εξαιρετική απεικόνιση του τρόπου με τον οποίο η κοινοτική δράση μπορεί να

συμβάλει στην ενίσχυση των προσπάθειών που αναλαμβάνονται σε διαφορετικά επίπεδα, κυρίως σε εθνικό επίπεδο - και να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των πολιτών, με σεβασμό της αυτονομίας των αθλητικών ενώσεων αλλά και της αρχής της επικουρικότητας. Πράγματι, η αποτελεσματική καταπολέμηση του ντόπινγκ δεν μπορεί να γίνει πραγματικότητα σε έναν αποκλειστικά εθνικό χώρο: σε έναν αθλητικό κόσμο που παγκοσμιοποιείται, είναι σημαντικό να υπάρξει μέριμνα ώστε τα διάφορα κράτη μέλη να υιοθετήσουν παρόμοιες προσεγγίσεις στον τομέα αυτό. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να προσδώσει προστιθέμενη αξία, ενθαρρύνοντας σε ορισμένο βαθμό τη σύγκλιση των διαφόρων προσεγγίσεων και χρησιμοποιώντας για την καταπολέμηση του ντόπινγκ τα μέσα που η ίδια διαθέτει.

Επίσης:

- Η κακή παρεχόμενη παιδεία.
- Η αδυναμία μόρφωσης ήθους ,χαρακτήρα
- Η εισχώρηση της πολιτικής στον αθλητισμό.
- Η υπερβολική εμπορευματοποίηση στο χώρο του αθλητισμού.
- Η πίεση που δέχονται οι αθλητές από τον περίγυρό τους
- Η προβολή ψευδο-ιδανικών :χρήμα ,δύναμη .
- Η προβολή κενών ειδώλων(Μαραντόνα)
- Οι διάφοροι οικονομικοί παράγοντες ("παραγωγή" δημοφιλών αθλητών από τα ΜΜΕ<=>αύξηση χαρακτήρα καριέρας αθλητών) .
- Τα συμβόλαια των χορηγών που πριμοδοτούν ανάλογα με τα αποτελέσματα ή τα μετάλλια που θα κατακτήσουν οι αθλητές σε μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις.

Συνέπειες του Ντόπινγκ

Όσο και αν εξελίσσεται επιστημονικά η φαρμακοβιομηχανία, οι επιπτώσεις που προκαλεί η χρήση αναβολικών ουσιών στον ανθρώπινο οργανισμό παραμένουν από τραγικές έως θανατηφόρες.

Οι έχοντες αντίθετη γνώμη μπορούν να απευθυνθούν σε άτομα που υπήρξαν αθλητές της Ανατολικής Γερμανίας, όσοι από αυτούς βρίσκονται εν ζωή, πάσχουν από ιδιαίτερα σοβαρές παθήσεις και ασθένειες όπως είναι η καρδιοπάθεια, η δυσλειτουργία του ήπατος και φυσικά ο καρκίνος διάφορων μορφών.

Σχεδόν 16 χρόνια μετά την κατάρρευση του Τείχους του Βερολίνου, οι συνέπειες αυτής της καθ' υποχρέωση χρήσης είναι καταστροφικές. Πολλοί αθλητές έχασαν την ζωή τους, ενώ αρκετοί «υποβιώνουν» πάσχοντας χρόνια από σοβαρές ασθένειες.

«Δεν μιλάμε για απλά παράπονα και ενοχλήσεις που μπορούν να θεραπευτούν με μια εγχείριση. Μιλάμε για καρκίνο, καρδιοπάθειες και κίρρωση του ήπατος», λέει ο Μπίργκιτ Μπέσε, πρώην αθλητής της σφαιροβολίας ο οποίος έκανε χρήση αναβολικών από την ηλικία των 11 ετών.

Βάσει των παραπάνω, τα θύματα καθεστώτος, που ο αριθμός τους ξεπερνά τους 160, υπέβαλαν αγωγή κατά της εταιρίας παραγωγής φαρμάκων «Jenapharm» διεκδικώντας το ποσό των 3,2 εκατομμυρίων ευρώ.

Η πλευρά της υπεράσπισης δηλώνει πως η εταιρία ήταν καθ' όλα νόμιμη και λειτουργούσε υπό την εποπτεία της τότε πολιτείας, οπότε δεν είναι υπεύθυνη για τις συνέπειες.

«Η περίπτωση μας μοιάζει με την μετά-ναζιστική εποχή, όπου κανείς δεν αναλάμβανε την ευθύνη για τα εγκλήματα που διεπράχθησαν. Ποιος μπορεί να εξηγήσει στην κολυμβήτρια Κατερίν Μέσνερ το γιατί απέβαλε 7 φορές και δεν μπόρεσε να αποκτήσει παιδί;», είναι ένα από τα πολλά ερωτηματικά που θα θέσει στην δίκη ο σφαιροβόλος Μπέσερ.

Ο δικηγόρος των εναγομένων, Μίκαελ Λένερ, ευελπιστεί στην δικαίωση των πελατών του και δηλώνει έτοιμος να προσφύγει ακόμα και στην ευρωπαϊκή δικαιοσύνη προκειμένου να αποζημιωθούν έστω και ηθικά τα θύματα.

Ο Λένερ έχει στα χέρια του σωρούς ολόκληρους από αναφορές της Στάζι που μιλούν για το πρόγραμμα αναβολικών που είχε χρησιμοποιήσει η τότε GDR.

Σύμβαση Κατά του Ντόπινγκ

Από την Κυπριακή Εθνική Επιτροπή της

UNESCO

Οι αυξανόμενες απαιτήσεις για ολοένα υψηλότερες επιδόσεις από τους αθλητές έχουν οδηγήσει αρκετούς από αυτούς στη χρήση αθέμιτων μέσων και χημικών ουσιών που βελτιώνουν τη φυσική αντοχή και την απόδοσή τους. Δυστυχώς το φαινόμενο αυτό δεν περιορίζεται σε επαγγελματίες που ασχολούνται με τον πρωταθλητισμό αλλά επηρεάζει και νέους ή ερασιτέχνες αθλητές που χρησιμοποιούν απαγορευμένες χημικές ουσίες, υποσκάπτοντας έτσι το ηθικό υπόβαθρο του αθλητισμού γενικά και την υγεία των αθλητών ειδικότερα.

Η UNESCO, σε μια προσπάθεια να συνδράμει ουσιαστικά στις σύγχρονες προκλήσεις, δραστηριοποιείται ενεργά στην καταπολέμηση του ντόπινγκ και καλλιεργεί το «Fair play». Η στρατηγική που ακολουθεί στηρίζεται στους ακόλουθους πυλώνες:

- **Διεθνή Συνεργασία:** Η UNESCO διαδραματίζει ενεργό ρόλο στην προσπάθεια της διεθνούς κοινότητας να καταπολεμήσει το ντόπινγκ μέσα από την εφαρμογή της [Διεθνούς Σύμβασης Ενάντια στο Ντόπινγκ στον Αθλητισμό](#). Η UNESCO συνέβαλε σημαντικά στη σύνταξη της Σύμβασης, που παρέχει το πλαίσιο για την εναρμόνιση κανονισμών και νομοθεσιών που σχετίζονται με το ντόπινγκ σε όλο τον κόσμο. Μέχρι σήμερα η Σύμβαση έχει επικυρωθεί από 110 κράτη μέλη.
- **Εκπαίδευση:** Για την επιτυχή αντιμετώπιση του ντόπινγκ στον αθλητισμό, η UNESCO επιδιώκει να προσεγγίσει τη νέα γενιά, και να την ευαισθητοποιήσει μέσα από ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με τις επιπτώσεις του ντόπινγκ στην υγεία των αθλητών, καθώς επίσης και για τις ηθικές και νομικές πτυχές της χρήσης απαγορευμένων ουσιών.
- **Ανάπτυξη Δεξιοτήτων:** Η UNESCO στηρίζει και καθοδηγεί τις προσπάθειες των κυβερνήσεων που προσπαθούν να αναπτύξουν εθνικά προγράμματα ενάντια στο ντόπινγκ και να εφαρμόσουν πολιτικές που σχετίζονται με τη διακίνηση, τα διατροφικά συμπληρώματα και τις επιπτώσεις του ντόπινγκ στην υγεία.

ΟΙ ΠΙΟ ΔΙΑΒΟΗΤΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΝΤΟΠΙΝΓΚ

1) Από τον Παναγιώτη Χριστόπουλο

Με τον αποκλεισμό του Δημήτρη Χονδροκούκη από τους Ολυμπιακούς Αγώνες λόγω χρήσης απαγορευμένης ουσίας, ο αριθμός των αθλητών που πιάστηκαν ντοπέ πριν καν φτάσουν στο Λονδίνο ανέβηκε στους 108! Ποιος είπε ότι το ντόπινγκ δεν είναι στα ίδια επίπεδα με παλιά; Βέβαια, οι πιο διαβόητες ιστορίες ντόπινγκ στις Ολυμπιάδες είναι αυτές που συμβαίνουν κατά την διάρκεια των αγώνων και όχι αυτές που προλαβαίνουν οι αρχές. Χρυσά ολυμπιακά μετάλλια που έχουν αλλάξει κατόχους, ιστορίες κυνηγητού, εντάσεις, κλάματα και άλλα πολλά έχουν σημαδέψει την πορεία των αγώνων που δείχνουν να μην μπορούν να απαλλαγούν από το άγος του ντόπινγκ.

2) 1972, Μόναχο: Ρικ ΝτεΜοντ, ΗΠΑ (Κολύμβηση)

Ο Ρικ ΝτεΜοντ ήταν ο κάτοχος του παγκόσμιου ρεκόρ στα 1500μ. όταν κατέκτησε το πρώτο του μετάλλιο στους Ολυμπιακούς του Μονάχου, στα 400μ. ελεύθερο. Οι Αμερικανοί περίμεναν τουλάχιστον άλλο ένα χρυσό από αυτόν, στο «καλό» του αγώνισμα, αλλά τελικά δεν τον είδαν να αγωνίζεται ποτέ ενώ οι διοργανωτές του αφαίρεσαν και το πρώτο χρυσό που πήρε. Ο λόγος ήταν η εφεδρίνη που ανιχνεύθηκε στα ούρα του. Ο ΝτεΜοντ ισχυρίστηκε ότι έπαιρνε ένα φάρμακο για το άσθμα, αλλά τελικά αποκλείστηκε από τους Αγώνες. Την επόμενη χρονιά έκανε παγκόσμιο ρεκόρ και στα 400μ. Το 2001 η Ολυμπιακή Επιτροπή των ΗΠΑ, έπειτα από ένα μακροχρόνιο αγώνα του αθλητή να αποκαταστήσει το όνομά του, ανακοίνωσε πως όντως είχε κάνει λάθος το 1972 και πως το φάρμακο που έπαιρνε ο ΝτεΜοντ για το άσθμα ήταν κάτι που του είχε χορηγήσει κανονικά, με συνταγή, ο γιατρός. Ωστόσο η ΔΟΕ αρνήθηκε να τον αποκαταστήσει και να του επιστρέψει το μετάλλιο.

3) 1984, Λος Άντζελες: Άννα Βερούλη, Ελλάδα (Στίβος)

Η Άννα Βερούλη ήταν η μεγάλη ελπίδα της Ελλάδας για ένα μετάλλιο στον στίβο στο Λος Άντζελες. Δύο χρόνια νωρίτερα είχε κάνει τη μεγάλη έκπληξη στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα, με το οποίο είχε εγκαινιαστεί το Ολυμπιακό Στάδιο της Αθήνας, κατακτώντας το χρυσό μετάλλιο στον ακοντισμό. Σ' εκείνο τον αγώνα, μάλιστα, τρίτη ήταν η Σοφία Σακοράφα που την ίδια χρονιά είχε πετύχει παγκόσμιο ρεκόρ!

Η Βερούλη δεν κατόρθωσε ποτέ να επιβεβαιώσει τις ελπίδες των Ελλήνων στο Λος Άντζελες, αφού πιάστηκε να έχει κάνει χρήση νανδρολόνης και οι διοργανωτές την έστειλαν πίσω στην Αθήνα.

4) 1988, Σεούλ: Μπεν Τζόνσον, Καναδάς (Στίβος)

Η πιο διαβόητη υπόθεση ντοπαρίσματος όλων των εποχών σε οποιαδήποτε αθλητική διοργάνωση συνέβη στην Σεούλ το 1988, στην περίφημη κούρσα των 100 μέτρων όταν ο Καναδός σπρίντερ έσπασε το παγκόσμιο ρεκόρ τρέχοντας την απόσταση στο εξωπραγματικό για την εποχή 9' 79" και νικώντας τον μεγάλο του αντίπαλο Καρλ Λιούις. Ο Μπεν Τζόνσον πιάστηκε να έχει κάνει χρήση στανοζολόλης τρεις μέρες μετά και τιμωρήθηκε με αποκλεισμό και στέρηση του μεταλλίου, που πήγε στον Λιούις. Στα επόμενα χρόνια 5 ακόμη από τους 8 φιναλίστ εκείνης της κούρσας (ο ίδιος ο Λιούις, αλλά και οι Λίνφορντ Κρίστι -2^{ος}, Ντένις Μίτσελ -4^{ος}, Ντεζάι Γουίλιαμς -6^{ος}, Ρέι Στιούαρτ -7^{ος}) πιάστηκαν ντοπέ ή ενεπλάκησαν σε περίεργες ιστορίες ντόπινγκ. Μόνο ο 3^{ος} Κάλβιν Σμιθ και ο 5^{ος} Ρόμπσον Ντα Σίλβα δεν κατηγορήθηκαν ποτέ για χρήση απαγορευμένων ουσιών...

5) 2000, Σίδνεϊ: Μάριον Τζόουνς, ΗΠΑ (Στίβος)

Στις αρχές της νέας χιλιετίας, οι παλιές και εύκολα ανιχνεύσιμες ντόπες (εφεδρίνη, στανοζολόλη, νανδρολόνη –τα λεγόμενα «αναβολικά» δηλαδή) έδιναν τη θέση τους σε απίστευτα εξελιγμένα και πανάκριβα φάρμακα, με κορυφαίο το THG που χρειαζόνταν ειδικούς ελέγχους για να ανιχνευθούν. Την ίδια περίοδο η Αμερικανίδα σπρίντερ Μάριον Τζόουνς άφηγε πίσω της όλο τον ανταγωνισμό και έδειχνε ότι ήταν η μόνη γυναίκα που θα μπορούσε ίσως να σπάσει κάποτε το απίστευτο ρεκόρ της Φλόρενς Τζόινερ Γκρίφιθ (η οποία είχε πεθάνει, δύο χρόνια νωρίτερα, πιθανότατα λόγω της εκτεταμένης χρήσης αναβολικών, κάτι όμως που δεν αποδείχτηκε ποτέ). Στο Σίδνεϊ η Τζόουνς κατέκτησε 5 μετάλλια, αλλά 7 χρόνια μετά, όταν η υπόθεση BALCO (του εργαστηρίου που παρήγε το THG) έφτασε στα δικαστήρια, αναγκάστηκε να παραδεχτεί τη χρήση του κατά τους Ολυμπιακούς Αγώνες και της αφαιρέθηκαν όλα, ενώ η ίδια πήγε και φυλακή για ψευδορκία σε προηγούμενο δικαστήριο για την ίδια υπόθεση. Στην κούρσα των 100 μέτρων στο Σίδνεϊ, την δεύτερη θέση είχε πάρει η Κατερίνα Θάνου, ωστόσο μετά την παραδοχή της Τζόουνς, η ΔΟΕ αρνήθηκε να δώσει το χρυσό στην Ελληνίδα αθλήτρια, διότι στο μεταξύ και η ίδια ενεπλάκη σε μεγάλο, ολυμπιακό σκάνδαλο ντόπινγκ.

6) 2004, Αθήνα: Κώστας Κεντέρης και Κατερίνα Θάνου, Ελλάδα (Στίβος)

Η γνωστή υπόθεση που συντάραξε το ελληνικό φίλαθλο (και όχι μόνο) κοινό μια μέρα πριν την τελετή έναρξης δεν χρειάζεται πολύ ανάλυση. Έχουν γραφτεί χιλιάδες γραμμές για το τι ακριβώς συνέβη και το ποιος ήταν ο υπεύθυνος. Η υπόθεση έκλεισε πρόσφατα και δικαστικά με μόνο τον προπονητή των δύο αθλητών Χρήστο Τζέκο να τιμωρείται. Οι Θάνου και Κεντέρης (αργυρή και χρυσός Ολυμπιονίκης στο Σίδνεϊ και μεγάλες ελπίδες της Ελλάδας για νίκες στην Αθήνα) προσποιήθηκαν ένα ατύχημα με τη μηχανή του προπονητή τους για να αποφύγουν να περάσουν από έλεγχο ντόπινγκ και τελικά τιμωρήθηκαν με αποκλεισμό από τους Αγώνες, σπιλώνοντας το όνομα της διοργανώτριας Ελλάδας.

7) 2004, Αθήνα: Αντριάν Άνους και Ρόμπερτα Φάζεκας, Ουγγαρία (Στίβος)

Οι δύο Ούγγροι ρίπτες κατέκτησαν χρυσά μετάλλια, ο Άνους στη σφύρα και ο Φάζεκας στον δίσκο, αλλά τους αφαιρέθηκαν όταν ο πρώτος προσπάθησε να δώσει άλλο δείγμα στο ντόπινγκ κοντρόλ (είχε ένα σακουλάκι με ξένα ούρα μαζί του), ενώ ο δεύτερος δεν εμφανίστηκε ποτέ!

8) 2004, Αθήνα: Ιρίνα Κορζανένκο, Ρωσία (Στίβος)

Το πρώτο χρυσό του στίβου δόθηκε στην Αρχαία Ολυμπία και πήγε στην Ρωσίδα σφαιροβόλο και αμέσως μετά την ανάγκασαν να το γυρίσει πίσω, αφού πιάστηκε με στανοζολόλη, ατιμάζοντας με τον χειρότερο τρόπο τον ιερό τόπο των αγώνων. Γενικά, οι αγώνες της Αθήνας, ειδικά για την στίβο ήταν οι πιο «βρώμικοι» της ιστορίας –ή μάλλον, αυτοί στους οποίους οι ελεγκτές ντόπινγκ έκαναν πιο καλά από ποτέ την δουλειά τους και η τεχνολογία που είχαν στα χέρια τους για πρώτη φορά κατάφερε να ξεπεράσει εκείνη όσων κατασκεύαζαν τις απαγορευμένες ουσίες.

9) 2008, Πεκίνο: Φανή Χαλκιά, Ελλάδα (Στίβος)

Η χρυσή Ολυμπιονίκης του 2004 στα 400 μ. εμπόδια δεν πρόλαβε καν να υπερασπισθεί τον τίτλο της στο Πεκίνο αφού ανιχνεύθηκε απαγορευμένη ουσία στα ούρα της σε τεστ που της έγινε με το που έφτασε στην Κίνα. Η Χαλκιά είχε κάνει την μεγάλη έκπληξη στην Αθήνα, βελτιώνοντας τους χρόνους της εντυπωσιακά σε κάθε κούρσα και φτάνοντας στη νίκη, αλλά ταυτόχρονα κάνοντας τους υπεύθυνους της WADA εκθρούς της, αφού αποφάσισαν να την καταδιώξουν στη συνέχεια σε κάθε της προσπάθεια, θεωρώντας πως στην Αθήνα τους είχε ξεγελάσει. Τελικά κατάφεραν να την πιάσουν στο Πεκίνο, όπου –κατά πολλούς- η Ελληνίδα αθλήτρια δεν θα έπρεπε καν να σταλεί. Ο ΣΕΓΑΣ επέμενε στην αποστολή της, παρότι δεν είχε κάνει καλούς αγώνες τα προηγούμενα χρόνια και παρότι ήταν γνωστό το κυνήγι που είχαν εξαπολύσει οι αρχές του αντιντόπινγκ εναντίον της και τελικά η αθλήτρια το πλήρωσε ακριβά.

10) 2008, Πεκίνο: Νταβίντε Ρεμπελίν, Ιταλία (Ποδηλασία Δρόμου)

Ο Ιταλός «μετρ» των ημερήσιων αγώνων δρόμου (το 2004 κέρδισε και τα 3 “Ardenne Classics”, το Amstel Gold Race, το La Fleche Wallone και το Λιέγη-Βαστόνη-Λιέγη, γράφοντας ιστορία) κατέκτησε το αργυρό μετάλλιο στους Ολυμπιακούς του Πεκίνου, αλλά βρέθηκε θετικός σε έλεγχο ντόπινγκ, έχοντας κάνει χρήση της ουσίας Mirceva, ενός νέου φαρμάκου που αντικατέστησε την ερυθροποιτίνη.

11) 2008, Πεκίνο: Ρασίντ Ραμζί, Μπακρέιν (Στίβος)

Ο Μαροκινός δρομέας που έτρεχε για λογαριασμό του Μπακρέιν και κέρδισε το χρυσό στα 1500 μέτρα στο Πεκίνο ανιχνεύθηκε με την ουσία CERA (νέο αντικαταστάτη της ερυθροποιτίνης, επίσης) και έχασε το μετάλλιο του.

Οργανισμοί Κατά Του Ντόπινγκ

- Η WADA (ο παγκόσμιος οργανισμός κατά του ντόπινγκ).
- Το Εθνικό Συμβούλιο Καταπολέμησης του Ντόπινγκ (Ε.Σ.ΚΑ.Ν.)
- «Ο UKAD (ο Οργανισμός κατά του Ντόπινγκ του Ηνωμένου Βασιλείου).
- Ο ρωσικός οργανισμός κατά του ντόπινγκ (RUSADA).
- Ο Εθνικός Οργανισμός Καταπολέμησης του Ντόπινγκ (Ε.Ο.ΚΑ.Ν.) με έδρα την Αθήνα.
- International Olympic Committee (IOC).
- A.N.E.P στη Γαλλία (Association Nationale Education Physique) .

Lance Armstrong

Ένας από τους κορυφαίους ποδηλάτες όλων των εποχών, ο **Lance Armstrong**, αρνήθηκε να παραστεί και να υπερασπίσει τον εαυτό του για τις κατηγορίες που του έχει απαγγείλει η υπηρεσία καταπολέμησης του ντόπινγκ των ΗΠΑ, κάτι που σημαίνει ότι αποβάλλεται εφ' όρου ζωής από την ποδηλασία και χάνει τους **επτά τίτλους** Tour de France που είχε στην κατοχή του.

Το όνομά του έγινε συνώνυμο του μεγαλείου της ανθρώπινης ψυχής, όταν παρά το γεγονός ότι έπασχε από επιθετικό καρκίνο στα γεννητικά όργανα με μετάσταση σε πνεύμονες και εγκέφαλο, κατάφερε όχι μόνο να τον νικήσει, αλλά και να επιστρέψει στους αγώνες ως θριαμβευτής.

Μέχρι πρότινος υποστήριζε την αθωότητά του, αλλά τα στοιχεία που υπάρχουν εναντίον του είναι αδιάσειστα και ο ίδιος φαίνεται πως προτίμησε να μην δώσει συνέχεια στη διαμάχη του με την USADA.

“Έρχεται ένα σημείο στη ζωή κάθε άνδρα, που πρέπει να πει “ως εδώ”. Για μένα, αυτό το σημείο είναι σήμερα. Αντιμετωπίζω αυτές τις κατηγορίες από το 1999. Τα τελευταία τρία χρόνια, η USADA κάνει ένα κυνήγι μαγισσών. Το αντίκτυπο που είχε στην οικογένειά μου και τη δουλειά στο ίδρυμά μου, με οδηγεί στη σημερινή μου απόφαση. Πρέπει να τελειώσω με τις ανοησίες“, αναφέρει στην επιστολή του ο 40χρονος, πλέον, Armstrong.

Ο Λανς Άρμστρονγκ παραδέχτηκε σε συνέντευξη που παραχώρησε στην Όπρα Γουίνφρεϊ, ότι χρησιμοποίησε απαγορευμένες ουσίες για την ενίσχυση της απόδοσής του, αλλά όχι στην έκταση που λέγεται:

“Θεωρώ ότι αυτή η κατάσταση είναι ένα μεγάλο ψέμα, το οποίο επανέλαβα πολλές φορές. Το "κοκτέιλ" μου ήταν η EPO, οι μεταγγίσεις αίματος και η τεστοστερόνη”, δήλωσε ο Άρμστρονγκ και επισήμανε ότι σταμάτησε το ντόπινγκ μετά την τελευταία νίκη του Tour de France το 2005, ενώ τόνισε ότι η τρίτη θέση που κέρδισε το 2009 δεν οφειλόταν στη χρήση ουσιών.

Ομάδες απαγορευμένων ουσιών

Διεγερτικές Ουσίες

Ουσίες όπως οι αμφεταμίνες και η εφεδρίνη έχουν στο σώμα μια δράση παρόμοια με αυτή της αδρεναλίνης, την οποία παράγει το ίδιο το σώμα μας. Δρουν δηλαδή στο κεντρικό νευρικό σύστημα και "ενεργοποιούν" το σώμα σε μεγάλο βαθμό. Σε μεγάλες ποσότητες όμως, τέτοιες ουσίες απενεργοποιούν τα συστήματα του σώματος μας που μας προειδοποιούν όταν είμαστε για παράδειγμα πολύ κουρασμένοι και πρέπει να σταματήσουμε να τρέχουμε. Ένας αθλητής που παίρνει μεγάλες ποσότητες τέτοιων ουσιών δεν καταλαβαίνει πλέον πότε φτάνει στα όρια του, πράγμα που μπορεί να οδηγήσει σε υπερκόπωση, λιποθυμία ή ακόμη και τον θάνατο!

Αναβολικές Ουσίες

Οι αναβολικές ουσίες προέρχονται από την ανδρική σεξουαλική ορμόνη τεστοστερόνη και αυξάνουν την ποσότητα μυών στο σώμα ενώ παράλληλα μειώνουν την ποσότητα λίπους. Αυτό για τους αθλητές στίβου είναι προτέρημα, αφού χρειάζονται μεγάλη μυϊκή δύναμη.

Επίσης υπάρχουν και bodybuilders που κάνουν χρήση αναβολικών ουσιών, αφού έτσι μπορούν με λιγότερο κόπο και πιο γρήγορα να φτιάξουν το κορμί που θέλουν.

Ειδικά αυτές οι ουσίες έχουν όμως κάπως "παράξενες" και ανεπιθύμητες επιδράσεις στο σώμα. Οι άνδρες αρχίζουν να παρουσιάζουν γυναικεία χαρακτηριστικά, όπως για παράδειγμα μαλακούς μαστούς, αφού η υπερβολική τεστοστερόνη που μαζεύεται στο σώμα τους (η τεστοστερόνη που παράγει το ίδιο το σώμα συν η τεχνητή τεστοστερόνη που παίρνουν οι ίδιοι) μετατρέπεται από το σώμα τους στη γυναικεία ορμόνη οιστρογόνη. Στις γυναίκες συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Λόγω της εισαγωγής τεστοστερόνης στο σώμα, αρχίζουν να παρουσιάζουν ανδρικά χαρακτηριστικά, όπως είναι για παράδειγμα η αλλαγή της φωνής και η σμίκρυνση των μαστών.

Διουρητικές Ουσίες

Οι διουρητικές ουσίες χρησιμοποιούνται κυρίως σε αθλήματα όπου πρέπει ο αθλητής να έχει ένα συγκεκριμένο βάρος. Τέτοιες ουσίες μπορούν σε διάστημα ωρών να επιφέρουν απώλεια μεγάλης ποσότητας νερού που σαν αποτέλεσμα έχει βέβαια και την απώλεια βάρους του σώματος! Τα διουρητικά είναι όμως πολύ επικίνδυνα! Με το που χάνεται τόσο γρήγορα τόσο νερό από το σώμα, χάνονται και πολλές θρεπτικές ουσίες που χρειαζόμαστε. Το σώμα αφυδατώνεται και μπορούν να πάθουν μεγάλη ζημιά οι νεφροί.

Ναρκωτικές Ουσίες

Η μορφίνη, η ηρωίνη και η μεθαδόνη είναι οι πιο γνωστές ουσίες από την κατηγορία των ναρκωτικών. Έχουν δράση απαλυντική ενάντια στον πόνο αλλά και ηρεμιστική στο σώμα (πράγμα που ασπύμε για ένα πρωταθλητή του γκολφ ή της τοξοβολίας μπορεί να είναι πολύ χρήσιμο!). Σε μεγάλες δόσεις μπορούν να οδηγήσουν όμως ακόμη και στο θάνατο!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ορισμός Ντόπινγκ: <http://www.doping-prevention.sp.tum.de/el/doping-in-general/doping-definition.html>

Ιστορική Αναδρομή: <http://www.numbersland.gr/sports/sports1/1823-13->

Αιτίες Εξάπλωσης του Ντόπινγκ: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:51999DC0643:EL:HTML>

Ομάδες Απαγορευμένων Ουσιών και συνέπειες τους: <http://www.medlook.net/Kids/doping.asp>

Και γενικότερα από το: www.google.gr